

דרוש שינוי בתגובה להתגריות חיזבאללה

30.05.2023 | written by אופיר גנדלמן

כחלק מחגיגות יום השנה ה-23 לנסיגת ישראל מדרום לבנון קיים חיזבאללה בימים האחרונים שני תרגילים צבאיים כ-20 ק"מ מהגבול עם ישראל, צפונית לנהר הליטאני, שסוקרו אופן נרחב בתקשורת הערבית והלבנונית, במטרה להמחיש לדעת הקהל הלבנונית ולישראל כי הארגון ערוך ומוכן למלחמה בישראל.

בתגובה לאזהרות הרמטכ"ל וראש אמ"ן שהופנו למנהיג חיזבאללה לבל יעשה טעות שתוביל למלחמה בהיקף נרחב, ביטל נסראללה את האזהרות הישראליות ביוהרה אופיינית והתרברב כי אם ישראל תעשה טעות, המלחמה שתפרוץ תהיה רב-זירתית.

אף ששני התרגילים לא הציגו רמה צבאית מרשימה והיו יותר תרגילי ראוה מגוחכים שדומים להם כבר ראינו מצד ארגוני טרור פלסטיניים, הם גררו תגובות סוערות בלבנון. באופן חריג ביותר, 33 חברי פרלמנט הנמנים עם מתנגדי חיזבאללה גינו פומבית את התרגילים וקבעו כי מדובר בהוכחה נוספת לכך שחיזבאללה רואה את עצמו כישות נפרדת לחלוטין מהמדינה הלבנונית, משרת את איראן ומחזיק את אזרחי המדינה כולה כבני ערובה.

רבים במחנה המתנגד לחיזבאללה בלבנון ראו את התרגילים כמסר המכוון יותר לדעת הקהל הלבנונית, ובעיקר לנוצרים, מאשר כמסר המכוון לישראל, וזאת על רקע הבעייתיות הנמשכת בבחירת נשיא למדינה, וחוסר הצלחתו עד כה לכפות את בחירתו של המועמד המוסכם עליו, סלימאן פרנג'יה. בנוסף, רבים ראו בתרגילים ניסיון שקוף לשכנע את דעת הקהל הלבנונית בכך שהלגיטימציה של חיזבאללה להחזיק בנשק, כביכול על מנת להגן על לבנון מפני פלישה ישראלית, עודנה בתוקף.

הפרשן הלבנוני החשוב נדים קטיש, המתנגד לחיזבאללה (חרף היותו שיעי מהדרום), אף גרס כי הסיבה לתרגיל הייתה מחאה על ההתקרבות בין איראן לסעודיה.

אולם, לא ניתן להתעלם מכך שבתרגילים הופנה גם מסר לישראל. על רקע הסערה הפוליטית המתחוללת בארץ בחודשים האחרונים, ובעיקר על רקע השפעותיה על הצבא, מתחזקת אצל נסראללה, שרואה את עצמו זה שנים כמומחה מטעם עצמו לישראל, התחושה כי צה"ל והחברה הישראלית חלשים מתמיד בשל הוויכוח הפנימי המתנהל כאן.

האופטימיות (השגויה) של נסראללה מסתמכת גם על סברתו כי הנסיבות האזוריות השתנו לטובתו ולטובת הציר האיראני: היכולות הרקטיות של חמאס והג'יהאד האסלאמי התחזקו, הנוכחות האיראנית בסוריה קיימת חרף תקיפות המב"מ, החות'ים בתימן ומיליציות פרו-איראניות בעיראק מחזיקים בטילים ארוכי טווח ובכטב"מים, וכמובן ארסנל הרקטות והטילים המדויקים שלו גדל במידה רבה.

יש לכך גם רקע דתי-מיסטי, לאור העובדה כי רבים בעולם הערבי, סונים ושיעים כאחד, מאמינים, בשל נבואות של חכמי הלכה, אסטרולוגים וידעונים כאלה ואחרים, כי קיצה של ישראל קרוב מאוד.

מכל מקום, אף על פי שנראה מבחוץ שלחיזבאללה אין כל אינטרס במלחמה שתביא בהכרח להרס דרום לבנון והמדינה הלבנונית כולה, שכלכלתה הרוסה והחברה בה מפולגת מאי פעם, הרי שעלינו לקחת בחשבון שהשיקולים של נסראללה שונים משלנו:

א. הערכתו כי ישראל חלשה מאי פעם, והתחזקות הערכתו כי מהלך התקפי מבחינתו יוכתר בהצלחה, עלולים לעודד אותו לצאת למלחמה, גם אם מוגבלת, מתוך הנחה שלא יהיה לו זמן נוח מהזמן הנוכחי. לכך מתלווים כמובן הניסיון האיראני לתאם ולקשר בין הזירות הסובבות את ישראל.

ב. חולשתו הפוליטית מבית של חיזבאללה עלולה להביא את נסראללה למהלך שכמעט יכריח את הזירה הפנים-לבנונית להתייצב מאחוריו, מתוך הנחה שאין כמו שעת משבר כדי להשתיק את המבקרים הקולניים שלו מבית.

כך או כך, גובר הסיכון לכך שנסראללה יבחר לאתגר את ישראל. על מנת למנוע זאת, יש לשנות כבר עתה את האופן שבו ישראל מגיבה להתגרונות האלה. בניגוד להנחה הרווחת כאילו איפוק מתפרש באזור ככוח, הרי שיש לזכור שבקרב אויבינו הוא נוטה להתפרש אחרת.

התקיפה של יעדי חמאס בלבנון לאחר ירי 34 הרקטות על ישראל משם לפני שבועות מספר, שנעשה באישור חיזבאללה (ושלא הגיב לה), הייתה צעד בכיוון הנכון לשיקום ההרתעה הישראלית.

כעת יש להגביר את מאמצי התודעה השיטתיים מול דעת הקהל הלבנונית, הן על מנת להבהיר לחיזבאללה כי המחיר שישלמו הוא והמדינה הלבנונית כולה על תקיפת ישראל יהיה קטסטרופלי, והן על מנת להגביר את הלחץ הפנימי עליו, מצד הציבור השיעי בדרום, שישלם מחירים בלתי נסבלים בנפש וברכוש, ומצד שאר הגורמים הפוליטיים במדינה הלבנונית, לבל תתמוטט המדינה לחלוטין. בסופו של דבר, לכל לבנוני ברור כי אף מדינה ערבית לא תסכים לשקם את המדינה לאחר מלחמה כזו, שתיתפש כמיותרת וכמשרתת את איראן ואותה בלבד.